

I.5. PAÍS VALENCIÀ

Ernest GONZÀLEZ I FABRA

Tècnic de la Generalitat Valenciana

El període comprés entre els mesos de gener i juny de 1995 ha estat fortament marcat pel clima pre-electoral davant dels comicis autonòmics celebrats el darrer diumenge de maig. Aquestes eleccions han donat el triomf en les urnes al Partit Popular, el qual no ha obtingut la majoria absoluta, i han desallotjat del poder el Partit Socialista Obrer Espanyol, que fins ara havia sigut l'únic partit a governar la Generalitat durant l'època autonòmica.

Per aquesta raó, la, ja de per sí, escassa producció normativa en matèria lingüística al nostre país s'ha reduït encara més. El partit governant va defugir ser víctima fàcil d'atacs demagògics amb l'ús de la llengua catalana com a arma que, dissortadament, és ja gairebé l'eix central de tota la discussió política al País Valencià. Com hom veurà, la quasi totalitat de les referències del *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* que més avall es detallen són convocatòries d'ajudes econòmiques.

L'aspecte més cridaner de la seua reticència va ser deixar buit de regulació, sobre les seues composició i funcions, l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, el qual havia estat creat per la Generalitat amb la finalitat de delegar-li els aspectes tècnics i de normativització de la llengua catalana al País Valencià. Tanmateix, de forma paral·lela, la Generalitat Valenciana ha publicat un diccionari valencià, una gramàtica valenciana i una flexió verbal, amb la qual cosa de forma oficiosa ha establert el model lingüístic, però sense oficialitzar-lo mitjançant una norma jurídica.

El resultat dels primers dies de gestió del Partit Popular al front de la Generalitat Valenciana en el terreny lingüístic seran tractats en la pròxima crònica legislativa.

Funció pública

No cal detenir-se molt en aquest apartat perquè les convocatòries aparegudes al DOGV per a la selecció de personal al servei de l'Administració Pública continuen tenint unes previsions lingüístiques del tot insuficients. Com a exemple, aquesta convocatòria de la Universitat Jaume I de Castelló de la Plana, la continguda en la Resolució de 16 de novembre de 1994 (DOGV núm. 2420, de 3 de gener de 1995), del rector-president, per la

qual es convoquen proves selectives d'accés al grup B, sector administració especial, per a proveir una vacant de tècnic mitjà documentalista. Conté tres previsions lingüístiques i totes tres són ineficients per a aconseguir el fi previst per l'ordenament jurídic: garantir que el funcionari conega la llengua oficial pròpia per a atendre el servei públic. En primer lloc, hi ha una prova voluntària i de mèrit de coneixements de català que no es té en compte per a determinar qui és l'aspirant elegit. Després, en la fase de concurs, es valora el coneixement d'aquesta llengua en un punt sobre un total de 10 que s'hi poden obtenir. Per fi, conté la previsió de la Llei de la funció pública valenciana, és a dir, que la persona que haja superat el procés selectiu haurà d'acreditar documentalment els seus coneixements lingüístics i si no en té restarà compromés a seguir els cursos específics que s'impartesquen.

Altres convocatòries aparegudes amb algun interès i tret de les convocatòries de selecció de personal que no aporten res de nou, són:

Resolució de 30 de desembre de 1994 (DOGV núm. 2436, de 26 de gener de 1995), de les Corts Valencianes, per la qual es convoquen 10 beques per a la formació pràctica d'arxivers/eres-bibliotecaris/àries-documentalistes de les Corts Valencianes. Es considera mèrit preferent el coneixement del valencià i es valora fins a 2 punts.

Resolució de 16 de gener de 1995 (DOGV núm. 2439, de 31 de gener), de la directora general de l'Institut Valencià d'Administració Pública, per la qual s'aprova el Pla integrat de formació de l'IVAP i les diputacions d'Alacant, Castelló i València, per a l'any 1995, adreçat al personal de l'Administració local. Es preveuen diversos cursos de llenguatge administratiu valencià. Vegeu també la Resolució de 24 de març de 1995 (DOGV núm. 2486, de 7 d'abril), que convoca un d'aquests.

Ensenyament

Ordre de 30 de desembre de 1994 (DOGV núm. 2433, de 23 de gener de 1995), de la Conselleria d'Educació i Ciència, per la qual es convoquen ajudes per a la formació contínua de professors i formadors de llengües estrangeres d'acord amb l'acció 1 del programa Lingua. El programa comprén les llengües oficials estatals de tots els membres de la Unió Europea. Es concediren per la Resolució de 15 de maig de 1995 (DOGV núm. 2521, de 2 de juny) de la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa.

Resolució de 4 de gener de 1995 (DOGV núm. 2440, d'1 de febrer; correccions d'errades al DOGV núm. 2467, de 10 de març i al DOGV núm. 2481, de 21 de març), del director general de l'Institut Valencià de la Joventut, per la qual s'ofereixen beques per a la realització de cursos, als països de la Unió Europea, dels idiomes anglés, al Regne Unit de la Gran Bretanya; francés, a França; i alemany, a Alemanya.

Ordre de 16 de desembre de 1994 (DOGV núm. 2442, de 3 de febrer de 1995), de la Conselleria d'Educació i Ciència, per la qual es desenrotlla el Decret 187/1994, de 13 de setembre, del Govern valencià, pel qual es regula la supervisió de materials didàctics curriculars, per als ensenyaments de règim general, i el seu ús en els centres docents de la Comunitat Valenciana. Aquesta Ordre reitera la previsió del Decret de no homologar aquells materials didàctics que no es confeccionen amb la normativa lingüística utilitzada per l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana. Aquest Institut que va ser creat pel Decret 238/1994, de 22 de novembre, del Govern valencià (vegeu la nostra *Crònica* anterior), encara no té cap competència encomanada per la Generalitat Valenciana, que és l'Administració competent per a determinar tot el que concerneix a la llengua catalana a l'àmbit del País Valencià. Per tant, la referència no deixa de ser sorprenent i més encara si tenim en compte que el PSOE-PSPV s'ha acomiadat del govern autonòmic sense donar contingut a aquest Institut, com ja s'ha esmentat a la introducció. Per altra banda, l'Ordre també regula l'aprovació del material didàctic en català de l'àrea de religió.

Ordre de 27 de gener de 1995 (DOGV núm. 2456, de 23 de febrer), de la Conselleria d'Educació i Ciència, per la qual es convoquen ajudes econòmiques per als centres docents privats concertats que imparteixen els ensenyaments de pre-escolar/educació infantil i/o d'educació primària/educació general bàsica en valencià per a 1995. Aquestes ajudes van destinades al desenvolupament i la consolidació de l'ensenyament privat en català i s'atorguen com un plus sobre l'import del concert educatiu. Es concedí per a aquesta finalitat la quantitat de 20.800.000 PTA.

Ordre de 20 de gener de 1995 (DOGV núm. 2469, de 14 de març), de la Conselleria d'Educació i Ciència, per la qual es concedeixen ajudes per al desenvolupament de projectes educatius conjunts dins de l'Acció iv del Programa Lingua, que s'han de realitzar entre el 25 de gener de 1995 i el 30 de juny de 1995.

Ordre de 6 de març de 1995 (DOGV núm. 2480, de 30 de març), de la Conselleria d'Educació i Ciència, per la qual es convoquen ajudes per

a associacions que realitzen trobades escolars per a promoure l'ús del valencià en centres educatius que imparteixen l'ensenyament en valencià i en la seua corresponent comunitat educativa. Es concediren 12 milions de pessetes per la Resolució de 27 d'abril de 1995 (DOGV núm. 2524, de 7 de juny), de la Conselleria d'Educació i Ciència.

Ordre de 28 de febrer de 1995 (DOGV núm. 2481, de 31 de març), de la Conselleria d'Educació i Ciència, per la qual es convoquen ajudes per a la realització d'intercanvis escolars entre alumnes dels centres sostinguts amb fons públics dels territoris de predomini lingüístic establerts pels articles 35 i 36 de la Llei 4/1983, d'ús i ensenyament del valencià. L'Ordre manifesta tenir com a objectiu afavorir l'apropament entre centres educatius de les zones catalanoparlants i castellanoparlants del País Valencià i també possibilitar activitats d'ús real de la llengua catalana que afavoresquen tant el seu domini com la integració lingüística. L'activitat consisteix a realitzar experiències educatives, en comú amb l'alumnat del centre receptor, en forma de classes ordinàries de qualsevol àrea curricular en la llengua cooficial diferent a l'habitual dels/de les alumnes. Va ser resolta per la Resolució de 5 de maig de 1995 (DOGV núm. 2511, de 19 de maig), de la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa.

Resolució de 22 de febrer de 1995 (DOGV núm. 2481, de 31 de març), del rector de la Universitat de València (Estudi General), mitjançant la qual s'ordena publicar l'Acord de la Junta de Govern (AJGUV) 1995/20, de 21 de febrer de 1995, per la qual s'aprova la normativa reguladora de l'accés a la universitat per a majors de 25 anys. Entre els continguts de les àrees de les proves estan previstes la «llengua i literatura espanyola [sic] i valenciana [sic]». Està previst al text de la Resolució que la realització de les proves es podrà desenvolupar en qualsevol de les dues llengües oficials de la Universitat de València. Aquesta previsió està d'acord amb els Estatuts de la Universitat de València, que preveu quines són les seues llengües oficials, encara que entenem que és una oficialització ociosa. Trobem que difícilment es pot mantenir que una Administració pugui tenir una llengua oficial diferent a la de l'entitat territorial en què s'ubica i, per altra banda, és impensable que en una universitat que manifestara tenir unes llengües oficials diferents a les del territori l'alumnat no pogués expressar-se en les oficials d'aquest.

Ordre de 22 de maig de 1995 (DOGV núm. 2524, de 7 de juny), de la Conselleria d'Educació i Ciència, per la qual es convoquen cursos de perfeccionament lingüístic, adreçats al professorat de llengües estrangeres

de primària de la Comunitat Valenciana, en universitats i centres d'investigació i de perfeccionament a l'estranger.

Ordre de 24 de maig de 1995 (DOGV núm. 2530, de 15 de juny), de la Conselleria d'Educació i Ciència, per la qual es regula l'obtenció del certificat de capacitació o el diploma de mestre de valencià dins dels estudis conduents a l'obtenció de les diferents titulacions universitàries. Es determina l'expedició del certificat de capacitació o del diploma de mestre en valencià als titulats universitaris que acrediten haver aprovat un determinat nombre de crèdits i matèries a les àrees de Filologia Catalana i Didàctica de la Llengua i la Literatura.

Cultura i promoció de l'ús social

En aquest apartat, i ja gairebé més tradicionals que les mateixes festes de referència, han aparegut les tres ordres de convocatòria de foment del valencià en les festes de les falles, de les fogueres i de la Magdalena. Aquestes festes són les de les tres capitals provincials valencianes i les d'algun altre municipi del voltant. Ens és desconeguda la raó per la qual només es fomenta l'ús del valencià en aquestes festes i no en altres com, per exemple, les dels moros i cristians, molts esteses per la geografia valenciana.

Ordre de 13 de gener de 1995 (DOGV núm. 2443, de 6 de febrer), de la Conselleria d'Educació i Ciència, per la qual es convoquen els premis de la Generalitat Valenciana per a activitats de promoció de l'ús del valencià en les festes de la Magdalena, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana en 1995. Van ser concedides per la Resolució de 14 de març de 1995 (DOGV núm. 2486, de 7 d'abril).

Ordre de 13 de gener de 1995 (DOGV núm. 2443, de 6 de febrer), de la Conselleria d'Educació i Ciència, per la qual es convoquen els premis de la Generalitat Valenciana per a activitats de promoció de l'ús del valencià realitzades per les comissions de les fogueres, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana en 1995.

Ordre de 13 de gener de 1995 (DOGV núm. 2443, de 6 de febrer), de la Conselleria d'Educació i Ciència, per la qual es convoquen els premis de la Generalitat Valenciana per a activitats de promoció de l'ús del valencià realitzades per les comissions de les falles, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana en 1995. Van ser concedides per la Resolució de 13 de març de 1995 (DOGV núm. 2486, de 7 d'abril).

Ordre de 27 de gener de 1995 (DOGV núm. 2450, de 15 de febrer), de la Conselleria de Cultura, per la qual s'aproven les bases i es convoca la concessió d'ajudes per a la producció editorial en valencià per a 1995. S'hi destinen 30 milions de pessetes. Es concediren per la Resolució de 19 de maig de 1995 (DOGV núm. 2523, de 6 de juny), de la Conselleria de Cultura.

Ordre de 27 de gener de 1995 (DOGV núm. 2450, de 15 de febrer), de la Conselleria de Cultura, per la qual es convoca un concurs públic per a l'adjudicació d'ajudes a la creació literària. Es destinen 3.750.000 pessetes. Els destinataris poden ser autors tant d'obres escrites en valencià com en castellà. Es concediren per la Resolució de 19 de maig de 1995 (DOGV núm. 2523, de 6 de juny), de la Conselleria de Cultura.

Ordre de 25 de gener de 1995 (DOGV núm. 2470, de 15 de març), de la Conselleria d'Educació i Ciència, per la qual es convoquen beques per a la realització de treballs d'investigació dins del Pla d'estudis del valencià actual (EVA). Es concediren ajudes per un import de 6 milions de pessetes per a estudis de la llengua pròpia des del punt de vista històric, descriptiu i normatiu, i també per a estudis sobre la toponímia.

Ordre de 15 de març de 1995 (DOGV núm. 2481, de 31 de març), de la Conselleria de Cultura, per la qual es convoca el Festival Cinema Jove 95. Les obres poden presentar-se en qualsevol llengua, però amb els textos i diàlegs traduïts al català, castellà o anglés. En l'apartat de vídeo no cal aquesta traducció si l'obra es presenta en qualsevol llengua oficial a l'Estat espanyol.

Ordre de 29 de març de 1995 (DOGV núm. 2485, de 6 d'abril), de la Conselleria d'Educació i Ciència, per la qual es convoquen ajudes econòmiques per als ajuntaments, mancomunitats de municipis, empreses, comerços, indústries i associacions cíviqes sense finalitat lucratiua per a la realització d'activitats de promoció de l'ús del valencià. S'hi destinen 135 milions de pessetes.

Ordre de 6 de març de 1995 (DOGV núm. 2486, de 7 d'abril), de la Conselleria d'Educació i Ciència, per la qual es convoquen ajudes a la traducció i a l'edició d'obres literàries al valencià i del valencià a d'altres idiomes. Es concediren per la Resolució de 12 de juny de 1995 (DOGV núm. 2540, de 29 de juny).

Mitjans de comunicació social

Resolució de 16 de desembre de 1994 (DOGV núm. 2419, de 2 de gener de 1995), del secretari general de la Presidència de la Generalitat Valenciana, per la qual es convoquen 25 beques per a la realització de pràctiques professionals en mitjans de comunicació social. Es considera mèrit preferent el coneixement de les dues llengües cooficials i d'idiomes estrangers. Es resolgueren per la Resolució de 2 de març de 1995 (DOGV núm. 2470, de 15 de març).

Decret 10/1995, de 9 de maig (DOGV núm. 2506, de 12 de maig), del president de la Generalitat Valenciana, per la qual es convoquen subvencions per a la utilització del valencià als mitjans de comunicació social. Es preveu la concessió de 30 milions de pessetes a empreses periodístiques i emissores de ràdio.

Toponímia

Decret 82/1995, de 16 de maig (DOGV núm. 2520, d'1 de juny), del Govern valencià, pel qual s'aprova el canvi de denominació del municipi d'Almiserat per la forma en valencià Almiserà.

Junta Qualificadora de Coneixements de Valencià i altres òrgans de Direcció Tècnica de la Política Lingüística

Correcció d'errades (DOGV núm. 2423, de 9 de gener) de l'Ordre de 26 d'agost de 1994, de la Conselleria d'Educació i Ciència, per la qual s'estableixen els certificats oficials administratius de coneixements de valencià que expedirà la Junta Qualificadora de Coneixements de Valencià i s'homologuen i revaliden d'altres títols i certificats. Només es tracta d'una correcció de les dimensions de la cartolina del certificat.

Resolució d'1 de març de 1995, del president de la Junta Qualificadora de Coneixements de Valencià, per la qual es convoquen les proves per a l'obtenció de certificats oficials administratius de coneixements de valencià que expedeix la Junta Qualificadora de Coneixements de Valencià.

Ordre de 5 d'abril de 1995 (DOGV núm. 2488, d'11 d'abril), de la Conselleria d'Educació i Ciència, per la qual s'acumulen temporalment les fa-

cultats del director general de Política Lingüística en el director general d'Ordenació i Innovació Educativa. Aquesta acumulació estigué provocada pel fet que el director general de Política Lingüística va cessar en el seu càrrec per a presentar-se com a candidat a diputat de les Corts Valencianes en les eleccions autonòmiques de maig de 1995.

Resolució d'1 de març de 1995, del president de la Junta Qualificadora de Coneixements de València, per la qual s'estableixen els torns d'examen i s'incrementen i nomenen les comissions examinadores que hauran d'actuar en determinats nivells i localitats.

Com a postilla és interessant, encara que metajurídic, fer una referència a la denominació dels partits amb presència al País Valencià i al nom dels seus candidats a les eleccions autonòmiques de maig de 1995, els quals aparegueren en la Resolució de 25 d'abril de 1995 (DOGV núm. 2495, de 26 d'abril; correcció d'errades al DOGV núm. 2501, del 5 de maig), de la Junta Electoral de la Comunitat Valenciana, per la qual es publiquen les candidatures presentades per les circumscripcions d'Alacant, Castelló i València. Si bé és cert que aquesta anàlisi no té cap valor sociològic, sí que diu molt de l'actitud de les diferents forces polítiques davant del fet lingüístic valencià.

A la circumscripció d'Alacant es presentaren 10 candidatures, de les quals només tres tenien el nom en català (Esquerra Unida-Els Verds, Esquerra Nacionalista Valenciana i Unitat del Poble Valencià-Bloc Nacionalista). De les altres, sis tenen la denominació en castellà (entre aquestes el PSOE i el PP) i una té la denominació barrejada, la del partit regionalista i anticatalanista Unió Valenciana-Independientes-Centristas.

A Castelló es presentaren 10 candidatures, de les quals quatre estan denominades en català (les mateixes que a Alacant més el Partit Comunista dels Pobles d'Espanya, que a les circumscripcions d'Alacant i València té el nom en castellà). Cinc tenen el nom en castellà (entre aquestes les esmentades anteriorment i també el Centro Democrático y Social), una el té barrejat (la mateixa que abans) i una no té denominació (!).

A la circumscripció de València hi ha 15 candidatures. Quatre tenen denominació en català (Esquerra Unida-Els Verds, Esquerra Nacionalista Valenciana, Unitat del Poble Valencià-Bloc Nacionalista i ara Unió Valenciana-Independents-Centristes, que abandona la forma barrejada). Les altres 11 tenen el nom en castellà.

Es pot veure que només tres partits tenen clar que la seua denominació és catalana: Esquerra Unida del País Valencià-Els Verds, que és la denominació d'Izquierda Unida al País Valencià en coalició amb els ecologistes; el partit nacionalista Unitat del Poble Valencià, coalitzat amb altres forces valencianistes; i Esquerra Nacionalista Valenciana, un partit molt minoritari, versió moderada de l'anticatalanisme d'Unió Valenciana. Com a nota curiosa tenim el Partit Comunista dels Pobles d'Espanya, que només apareix amb el nom en català a la circumscripció amb més fidelitat lingüística del País Valencià (no sabem si és causa o efecte), i, en especial, a Unió Valenciana-Independents-Centristes, que apareix amb la denominació mixta en dues circumscripcions, encara que això pot respondre a la seua peculiar manera d'entendre el fet lingüístic (en els seus vídeos electorals el seu líder, ara president de les Corts, s'expressava amb una frase en català i una altra en castellà dins del mateix discurs).

Pel que fa al noms dels candidats, sense tenir en compte els noms que s'escriuen igual en català i en castellà, es pot fer aquest resum:

El Partido Socialista Obrero Español inclou en les llistes electorals 5 persones amb el nom en català, inclòs l'ex-president Joan Lerma, que en altres ocasions havia aparegut com a Juan.

El Partido Popular no aporta cap nom en català, ni tan sols el de l'actual president de la Generalitat, Eduardo Zaplana.

La coalició Esquerra Unida-Els Verds té en les seues candidatures 14 noms en català.

La candidatura d'Unió Valenciana-Independientes-Centristas té 2 noms en català, entre els quals no es troba el del seu líder Vicente González.

Unitat del Poble Valencià-Bloc Nacionalista és la candidatura amb més noms en català (57 noms, gairebé la totalitat) i l'única en què aquests superen els noms en castellà.

El partit Esquerra Nacionalista Valenciana, que presenta el nom de la candidatura sempre en català, només té 5 noms en aquest idioma.

Per últim, el Partit Comunista del Pobles d'Espanya, que només presentava en català la seua denominació en una circumscripció, no inclou cap candidat amb el nom en català.

La resta de partits tampoc no presenten cap candidat amb el seu nom en català.